

ISTIROHAT BOG'LARIDA JAMOAT TARTIBINI SAQLASH VA JAMOAT
XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH METODIKASINI
YARATISH

Abdullayev Sarvarjon Shuxrat o'g'li

O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti

Magistratura tinglovchisi, Mayor

Annotatsiya: *Jamoat dam olish bog'lari-bu fuqarolarga o'z uylaridan tashqarida dam olish va muloqot qilish imkonini beradigan muhim kommunal joylar. Biroq, ushbu sohalarda jamoat tartibini va xavfsizligini ta'minlash ko'pincha turli omillar tufayli qiyin bo'lishi mumkin. Ushbu maqola jamoat tartibini yaxshilash va ushbu muhim jamoat ob'ektlaridan foydalanishda fuqarolarning o'zlarini xavfsiz his qilishlarini ta'minlash maqsadida dam olish bog'i ma'murlari va huquqni muhofaza qilish organlari uchun yangi metodologiyani taklif qiladi.*

Kalit so'zlar: *jamoat joylari, identifikatsiya, xavfsizlik, tegishli organlar, fuqarolar*

Kirish: Barcha darajadagi jamoat bog'lari va dam olish vazifalari yerni, suvni va tabiiy resurslarni saqlash va boshqarishni qo'llab-quvvatlashi kerak. Bog'lar va jamoat yerlari tabiiy resurslar va yovvoyi tabiatning yashash joylarini saqlash, toza suv va toza havoni muhofaza qilish, hozirgi va kelajak avlodlar uchun ochiq joy ajratishda muhim rol o'ynaydi. Parklar har qanday yoshdagi va qobiliyatdagi fuqorolar uchun tabiat va tashqi makonning hayotni yaxshilaydigan foydalari bilan muhim aloqani ta'minlaydi.

Mamlakatdagi ochiq kosmik yerlarning eng katta manbai sifatida bog'lar va jamoat yerlari barcha fuqarolar uchun hayot sifati uchun juda muhimdir. Toza, yashil va qulay bog'lar va ochiq joylar har bir jamiyatdagi har bir inson uchun hayot sifatini yaxshilaydi.

Bog'lar atrof-muhitimiz salomatligini ta'minlashning kalitidir, chunki ular sog'lom ekotizimlarni saqlash, toza suv va toza havo bilan ta'minlash va tabiiy resurslarni saqlashda

muhim rol o'ynaydi. Park va dam olish bo'yicha mutaxassislar ochiq maydonni umumiy manfaat uchun himoya qilishda yetakchi bo'lishlari, jamoat va resurslar manfaati uchun jamoat foydalanishi va atrof-muhitni muhofaza qilish uchun yer va resurslarni barqaror boshqarish va rivojlantirishda faol rahbarlik qilishlari kerak. Shuningdek, park va dam olish bo'yicha mutaxassislar jamoatchilikka tabiatni muhofaza qilish qiymatini o'rgatish va talqin qilishlari, bolalar va yoshlarni tabiat va tashqi makon bilan bog'lashlari va atrof-muhitni boshqarishni boshqa jamoat va notijorat tashkilotlar bilan muvofiqlashtirishlari kerak.

Tabiatni muhofaza qilish va atrof-muhitni boshqarishning afzalliklari juda ko'p, jumladan:

Havo va suvni tozalaydigan, suv qatlamlarini to'ldiradigan, yomg'ir suvi oqimini kamaytiradigan va yovvoyi tabiat muhitini himoya qiladigan uglerodni kamaytiradigan barqaror landshaftlarni ta'minlash;

Tabiatni his qilish va qadrlashning xavfsiz, arzon va sog'lom usullaridan jamoatchilikka foydalanishni taklif qilish;

Energiya va resurslarni tejash orqali jamoalarning iqtisodiy farovonligiga sezilarli hissa qo'shish va ochiq havoda dam olishdan olingan jamoalarga ko'plab iqtisodiy foyda keltirish. Milliy dam olish va istirohat bog'lari assotsiatsiyasining maqsadi har bir jamoada tabiatni muhofaza qilish bo'yicha yetakchilikni osonlashtirish va targ'ib qilish orqali jamoat bog'lari va dam olishni milliy miqyosda muhofaza qilish va atrof-muhitni boshqarish bo'yicha birinchi o'ringa qo'yishdir. Park va dam olish agentliklari rejalashtirish, boshqarish va jamoatchilikni jalb qilish orqali o'z jamoalarida tabiatni muhofaza qilishda yetakchi bo'lishi kerak deb hisoblaydi.

Jamoat bog'lari jismoniy faoliyatni osonlashtirishda muhim rol o'ynashi mumkin. Ular odamlarga yurish yoki yugurish uchun joylar beradi va ko'pchilik sport, jismoniy mashqlar va boshqa kuchli mashg'ulotlar uchun maxsus imkoniyatlarga ega. Fuqorolarning deyarli 80% mahalliy dam olish bo'limlari tomonidan taqdim etiladigan xizmatlardan foydalanadilar, ammo parklar ko'pincha jismoniy faoliyatdan boshqa maqsadlarda foydalaniladi.

Fredrik Olmstid, shahar bog'larining "otasi", fikr bog'lari shahar aholisi tabiat go'zalligini his qilishi, toza havodan nafas olishi va "qabul qiluvchi" dam olish (musiqa va san'atni qadrlash) uchun joy bo'lishi mumkin bo'lgan joylar sifatida qurilishi kerak. Parklar, shuningdek, odamlar do'stlari va qo'shnilari bilan muloqot qilishlari mumkin bo'lgan joylardir. Boshqacha qilib aytganda, parklar jismoniy faoliyatni osonlashtirishda rol o'ynashi mumkin, lekin buni qilish shart emas; darhaqiqat, parklar odamlarga harakatsiz xatti-harakatlar qilish imkoniyatini ham beradi. Jamoat bog'laridan kim foydalanishi va u yerda nima qilishlari haqidagi ma'lumotlar parklarning jismoniy faoliyatga hozirgi va potentsial hissasini ochib berishi mumkin.

Shahar bog'lari har qanday jamoa uchun qimmatli qo'shimcha bo'lib, har qanday yoshdagi odamlar to'planishi va dam olishi yoki jismoniy mashqlar bilan shug'ullanishi uchun jamoat joyini ta'minlaydi. Shahar bog'i odamlarni xotirjam qiladigan mehmondo'st joy bo'lishi kerak. Biroq, parkning dizayni va muhiti odamlarning uning xavfsizligi haqidagi tasavvuriga sezilarli ta'sir ko'rsatishi va ular tashrif buyurishni qulay his qilishlariga ta'sir qilishi mumkin. Yomon yorug'lik yoki vandalizmga moyil bo'lish kabi xususiyatlar odamlarni tashrif buyurishdan qaytarishi mumkin.

Park xavfsizligini yaxshilash parkni loyihalash va qurish jarayonidan boshlanadi. Park dizaynining ba'zi jihatlari, masalan, tartib va ko'rinish, xavfsizlikka ta'sir qiluvchi muhim omillardir.

Layout: Parkning chalkash tartibi ko'plab chalkash yo'llarga va chalg'ituvchi burilishlarga ega bo'lishi mumkin. Odamlarga yo'l topishga yordam berish uchun osongina tanib olinadigan joylarni yoki mos yozuvlar nuqtalarini qo'shish kerak. Aniq belgilangan yo'llar va oson topiladigan kirish va chiqish joylari ham muhim elementlardir.

Izolyatsiya: izolyatsiya joylari kam ko'rinishga ega va tashrif buyuruvchilar yordamga muhtoj bo'lsa, ularni ko'rmaslik yoki eshitmaslik kabi his qilishlari mumkin. Parkning relyefiga qarab, barcha ajratilgan hududlarni yo'q qilish imkonsiz bo'lishi mumkin. Biroq, parkdagi ko'rish nuqtalarini yaxshilash uchun choralar ko'rish va hatto umumiy telefon stantsiyalarini o'rnatish izolyatsiya tuyg'usini kamaytirishga yordam beradi.

Vandalizm uchun imkoniyatlar: vandalizm deyarli hamma joyda sodir bo'lishi mumkin va grafitidan tortib singan ko'cha chiroqlarigacha ko'p shakllarni oladi. Sizning bog'ingizda jamoatchilik ko'rinishini oshirish vandallarni tushkunlikka solishi mumkin, shuningdek, oilalarni kutib oladigan shahar bog'ini yaratishi mumkin. Yana bir samarali strategiya-bu sizning jamoangizni vandalizm oqibatlariga haqida ma'lumot berishdir.

Jamoat parki xavfsizligini oshirishning yana bir usuli-bu kuzatuv kameralarini o'rnatish. Ko'rinishni oshirish orqali norasmiy kuzatuv yordam berishi mumkin bo'lsada, videokuzatuv parklarni xavfsiz saqlash va xavfli xatti-harakatlarning oldini olish uchun kuchli vositadir. Videokuzatuv jonli tasvirlarni oladi, agar kerak bo'lsa, keyinchalik shahar parki rasmiylari tomonidan arxivlanishi va ko'rilishi mumkin. Sizning parkingizdagi narsalarga qo'shimcha ko'rinish bilan siz vandalizm, o'g'irlik va boshqa zo'ravonlik harakatlarini to'xtatishingiz mumkin.

Har qanday noto'g'ri xatti-harakatlarning oldini olish uchun videokameralarni yaxshi yoritilgan joylarga o'rnatish muhim hisoblanadi. Qo'shimcha kuzatuvni rag'batlantirish uchun parklar va dam olish bo'limida jonli tasvirlarni ko'rsatish foydali bo'lishi mumkin.

Shahar parkini xavfsiz saqlash tashriflarni rag'batlantirish va parkni jamoangizdagi hamma uchun yoqimli qilish uchun juda muhimdir.

Xulosa

Ko'rib chiqilgan ko'p qirrali metodologiyani ishlab chiqish orqali asosiy sabablarini hal qilish, buzg'unchi xulq - atvorni to'xtatish, taxminlarni aniq yetkazish va samaradorlikni doimiy ravishda baholash, dam olish bog'i ma'murlari va politsiya jamoat tartibini saqlash va mustahkamlash uchun birgalikda ishlashi mumkin. Bu fuqarolarning xavfsizligi haqida qayg'urmasdan erkin dam olish va muloqot qilish qobiliyatini oshiradi. Yaxshi boshqariladigan jamoat joylari jamiyat farovonligi uchun juda muhimdir va bu yerda taklif qilingan strategiyalarni amalga oshirish dam olish bog'larining ushbu muhim rolni bajarishini ta'minlashga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. *Faol ochiq havoda dam olish iqtisodiyoti. 2006. Tashqi sanoat assotsiatsiyasi. 2012-yil 16-fevralda olindi.*
2. *Tabiatni muhofaza qilishning iqtisodiy foydalari. 2002. Robert Kostansa, Vermont universiteti Gund Ekologik Iqtisodiyot Instituti. Science jurnalidan. 2012-yil 1-martda olindi.*
3. *Shaharlar iqtisodiy rivojlanish uchun parklardan qanday foydalanadi. 2003. Amerika rejalashtirish assotsiatsiyasi. Shahar parklari forumi hisoboti. 2012-yil 1-martda olindi.*
4. *Parklar va ochiq maydonning iqtisodiy foydalari: erni muhofaza qilish jamiyatlarning aqlli o'sishiga va pastki chiziqni himoya qilishga qanday yordam beradi. 2009. Verner, Poul. Trust for Public Land, San-Fransisko, CA.*
5. *Tabiatni muhofaza qilishning iqtisodiy foydalari. 2009. Pima okrugi, AZ.*
6. *Saylovchilar erni muhofaza qilish bo'yicha chora-tadbirlarni ko'pchilik tomonidan ma'qullashdi. 2010. Jamoat erlariga ishonch, San-Fransisko, CA. Matbuot xabari.*

